

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/61/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217215875
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2217215875.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Martina Valentová a Mgr. Lucia Mizerová, vo veci navrhovateľa: B. H., nar. XX.X.XXXX, adresa: S. G., Y. XXXX/XX/X, o určenie otcovstva navrhovateľa k maloletým deťom: 1. W. P., nar. XX.X.XXXX, 2. Z. P., nar. X.X.XXXX, 3. Z. P., nar. XX.X.XXXX, 4. I. P., nar. X.X.XXXX, deti nebohej matky: Z. P., zomr. XX.X.XXXX, maloleté v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda a poručníčkou - starou matkou: I. P., nar. XX.X.XXXX, adresa S. G., Y. X. XXXX/XX, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 12Pc/18/2017-75 zo dňa 15.2.2018 - v časti úpravy výkonu práv a povinností k maloletým deťom, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku II., ktorým súd zveril maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke I. P., vymedzil rozsah jej povinností a vo výroku III., ktorým upravil výživné otca k maloletým deťom, p o t v r d z u j e .

II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku rozhodol nasledovne: „I. Súd určuje, že B. H., nar. XX.XX.XXXX je otcom maloletého W. P., nar. XX.XX.XXXX, maloletej Z. P., nar. XX.XX.XXXX, maloletej Z. P., nar. XX.XX.XXXX a maloletej I. P., nar. XX.XX.XXXX, všetky deti z matky Z. P., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX. II. Súd zveruje maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke I. P., nar. XX.XX.XXXX, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku. Stará matka je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, ako by ju vykonávali rodičia, zastupovať ich a spravovať ich majetok len v bežných veciach. III. Otec je povinný platiť na výživu mal. W., mal. Z., mal. Z. a maloletej I. sumu vo výške 30% zo sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa určené v § 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z. v platom znení na každé dieťa, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, vždy do 25. dňa mesiaca vopred, počnúc právoplatnosťou výroku o určení otcovstva“.

2. Rozhodnutie súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 28 ods. 1, 2, 3, § 45 ods. 1 až 4, 7, 8, 9, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77, ods. 1, § 94 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej aj ZoR), § 35, § 108 ods. 2, § 110 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj CMP).

3. V časti úpravy výkonu práv a povinností k maloletým deťom na základe výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v súčasnosti otec nie je schopný sa o deti riadne postarať, nemá zabezpečené vlastné bývanie a tým ani vhodné podmienky na bývanie s deťmi. Sám uviedol, že býva striedavo u svojej matky a dcéry. Na zabezpečenie stabilného výchovného prostredia detí preto súd zveril všetky štyri deti do starostlivosti starej matke, ktorá sa o ne stará od smrti ich matky, pričom na

túto starostlivosť dohliada aj procesný opatrovník. Nebol zistený žiadny dôvod, pre ktorý by deti nemali zostať v starostlivosti starej matky, napriek tvrdeniam otca o jej nedostatočnosti. Tento záver súdu bol podopretý aj vyjadreniami samotných maloletých detí. Súd skonštatoval, že maloletý W. sa síce vyjadril, že chce byť s otcom, je však vo veku, keď mu možno imponuje správanie otca, ktoré ale nemožno označiť za príkladné najmä s poukazom na výpovede ostatných detí, správanie sa navrhovateľa na súdnych pojednávaniach a na prebiehajúce trestné konanie, rovnako však pre W. otec nemá zabezpečené stabilné výchovné prostredie, sťahovanie z jedného miesta na druhé, alebo ponechávanie dieťaťa u príbuzných, nie je v záujme dieťaťa, rovnako ako odlúčenie od súrodencov.

4. Vyživovaciu povinnosť otca súd určil s prihliadnutím na súčasné možnosti a schopnosti otca a počet vyživovacích povinností, pričom stará matka neuviedla, že by mala na starostlivosť o deti zvýšené výdavky, s poukazom na § 2 písm. c) zák. č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení účinnom od 1.7.2017 s tým, že minimálna výška výživného na jedno dieťa v čase rozhodovania súdu prvej inštancie predstavovala 27,32 Eur mesačne.

5. Vo vzťahu k náhrade trov konania súd poukázal na § 52 a § 57 CMP.

6. Proti tomuto rozsudku podľa obsahu výlučne len v časti úpravy práv a povinností vo vzťahu k maloletým deťom a nie k časti o určení otcovstva, podal odvolanie otec maloletých s poukazom na § 365 ods. 1 CSP s tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Odvolateľ nesúhlasil s tým, že starostlivosť o maloleté deti je v plnej miere zabezpečená zo strany starej matky, nakoľko bytové podmienky rodiny nie sú vhodné na výchovu 10 detí, hygiena bytu je zanedbaná, deti neplnia školskú dochádzku, byt nepozostáva z troch izieb ako stará matka vypovedala na súde, klamala, lebo rodina momentálne býva v jednoizbovom nájomnom byte A/6, keďže bytu sa nachádza jednoizbový byt A/5, kde bývajú maloleté deti so starým otcom, pričom spoločnú stenu medzi bytmi neoprávnené a svojvoľne vybúrala stará matka. V nájomnom byte A/6 nie je zapojená elektrina, v nájomnom byte A/5 nie je k dispozícii sociálna miestnosť, lebo ju užívajú ako sklad. Bojí sa o deti, že sa môžu nakaziť infekciou, pán P. nedodržiava hygienické potreby, užíva každodenne lacné víno, smrdí a urážlivo sa správa. Pani P. falšovala výpovede a podpis maloletého W., nakoľko sa bála, že sa objaví na súde a vypovie pravdu o tom, ako ona riadi život vnučiek, kto im zakazuje stretávať sa s otcom. W. vypovedal na súde pravdu a preto sa musel odsťahovať k odvolateľovi, lebo stará matka ho za výpoveď vyhodila z bytu. W. sa vrátil starej matke po dvoch týždňoch. Stará matka sa ešte donedávna živila prostitúciou, na čo usmernila aj život vlastných dcér, má obavy, že takýto život čaká aj jeho dcéry a tomu chce zabrániť. Pani P. a pán P. nikdy nemali radi svoje deti, z toho vyvodil, že jeho deti chce mať v starostlivosti len kvôli peniazom. Ak pani P. tvrdí, že nedostáva žiadny príspevok na výchovu detí, má otázku, z čoho žijú. Má informácie, že má nedoplatok za nájomný byt A/5 vo výške 600,- Eur a od januára 2018 nemajú na byt A/5 ani platnú nájomnú zmluvu. Od marca 2018 je evidovaný ako nájomník bytu, od roku 2014 nikdy nemal záznamy na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a kurately, deti vždy plnili školskú dochádzku, deti nikdy fyzicky nenapadol, nezbil. Ani pani P., ani pán P. nie sú schopní na výchovu 10 maloletých detí, lebo už sami ledva chodia, obidvaja sú recidivisti, pani P. bola naposledy súdne trestaná pred tromi rokmi za krádež a predtým za podvod. V závere odvolateľ zdôraznil, že z oddelenia ÚPSVaR podľa neho neboli vykonané ani žiadne šetrenia, lebo deti dali do výchovy prostitútky a recidivistu a podľa jeho vedomostí podľa platných zákonov sa to nedá.

7. Stará matka vo vyjadrení k odvolaniu otca vyslovila nesúhlas s tým, že starostlivosť o maloleté deti nie je zabezpečená, riadne sa podľa svojich schopností a možností stará o vnúčatá, deti riadne plnia školskú dochádzku, čo doložila potvrdením z cirkevnej školy. Deti po nebohej matke bývajú so starým otcom v nájomnom byte A/5 a ona s ostatnými deťmi v nájomnom byte A/6. Majú zabezpečenú elektrinu aj kúpeľňu v obidvoch bytoch. V bytoch sa snaží udržiavať hygienu a poriadok, ale obytný priestor pre 10 ľudí nie je až tak veľký, ale každý má svoj kútik. W. býva u nej, len pár dní sa zdržiaval u svojej sestry, má dobrý vzťah aj so svojím otcom, ktorý mu zabezpečí alkohol a cigarety. Ani ona, ani jej bývalý manžel pán P. nikdy neboli súdne trestaní, na otca maloletých čaká súdne pojednávanie v trestnej veci pre zločin vydierania dňa 16.5.2017. Keď ešte dcéra žila a viedla spoločnú domácnosť s otcom deti, aj vtedy obidvaja užívali omamné látky, preto starostlivosť o deti zabezpečovala ona, ktoré častokrát ani chleba nemali na stole.

8. K vyjadreniu starej matky maloletých bola pripojená kópia neprávoplatného rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 4T/90/2016-202 zo dňa 26.4.2017, ktorým bol obžalovaný B. H. uznaný vinným, že

dňa 2.5.2016 v čase od 9.00 hod. v S. G., v byte na Y. X.. XXXX/XX pod hrozbou fyzickej likvidácie nútil družku - poškodenú Z. P. k zarobeniu a vydaniu finančných prostriedkov, čím u nej vzbudil obavu, že ak jeho výzvu neuposlúchne, vznesené vyhrážky aj uskutoční, teda iného hrozbou násillia a hrozbou inej ťažkej ujmy nútil, aby niečo konal a taký čin spáchal na chránenej osobe - blízkej osobe, čím spáchal zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, za čo bol neprávoplatne odsúdený k nepodmienečnému trestu odňatia slobody vo výmere 6 rokov.

9. Stará matka maloletých ku svojmu vyjadreniu pripojila listiny - zmluvu o nájme bytu na dobu určitú od 1.1.2018 do 31.3.2018 na byt č. XX v dome súp. č. XXXX/XX na Y. X. v S. G., ktorú uzavrela ona ako nájomníčka s Mestom S. G.. Pripojila tiež zmluvu o nájme bytu uzavretú starým otcom maloletých N. P. s Mestom S. G. na dobu určitú od 1.4.2018 do 30.6.2018 na byt č. XX na rovnakej adrese s tým, že predmet nájmu na základe tejto zmluvy sú oprávnení užívať okrem nájomcu aj členovia jeho domácnosti, okrem S. H. i všetky štyri maloleté deti podľa záhlavia. K podaniu je tiež pripojený poštový poukaz - podací lístok o platbe za elektrickú energiu od N. P. v marci 2018 v sume 99,90 Eur, príjmový pokladničný doklad zo dňa 19.4.2018 o platbe nájomného, vodného, stočného a do fondu za byt starou matkou maloletých celkom v sume 117,97 Eur. K podaniu boli tiež pripojené potvrdenia o návšteve školy W., Z., Z. a I. P., zo dňa 4.5.2018. K podaniu sú tiež pripojené výpisy z vysvedčenia maloletej Z., Z. a I., z ktorých vyplýva, že dievčatá dosahujú veľmi dobré vyučovacie výsledky.

10. K doručenému odvolaniu otca podal písomné vyjadrenie aj procesný opatrovník detí, v ktorom uviedol, že oddelenie v pravidelných intervaloch vykonávalo šetrenie výchovného prostredia u starej matky pani P., nakoľko sa už dlhodobo stará aj o deti svojej druhej dcéry. Prvé vnúčatá jej boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti ešte v roku 2003, o deti sa riadne starala, záškoláctvo u nich nebolo nikdy riešené. V roku 2015 boli starej matke zverení i ďalší traja súrodenci. Stará matka spolupracovala a dbala o riadnu výchovu maloletých detí, na ÚPSVaR nebolo riešené ich záškoláctvo. Dňa XX.X.XXXX zomrela druhá dcéra starej matky pani Z., ktorá bývala v susednom byte, spolu s B. H. vychovávali 5 detí, pán H. bol v čase úmrtia matky vo VTOS v Leopoldove. Maloletý S., ktorý ako jediný mal zapísaného v rodnom liste otca B. H., bol neodkladným opatrením zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, ostatné deti nemali v rodných listoch zapísaného otca. Stará matka žije s deťmi v novovytvorenom trojizbovom nájomnom byte s nižším štandardom, ktorý získala prepojením dvoch susedných bytov, pričom nechala prebúrať spoločnú priečku a byty prepojila. Získala tak tri izby, kuchyňu, 2 chodby, 2 kúpeľne s WC, v byte je voda aj elektrina, byt je účelne zariadený. Jednu izbu užívali chlapi spolu so starým otcom, druhú dievčatá a tretiu stará matka spolu s najmladšou vnučkou. Každý člen rodiny má svoje lôžko, v byte je mierny neporiadok, čo je pri toľkých deťoch pochopiteľné. Všetky deti navštevujú základnú školu, záškoláctvo bolo opakovane riešené iba u maloletého W.. Pán H. odmieta túto situáciu riešiť, ponecháva zodpovednosť na starej matke. Takže jeho vyjadrenie, že deti si vždy plnili školskú dochádzku sa nezakladá na pravde. Stará matka poberá dôchodok 145,- Eur, príspevok k NOS 485,- Eur, príspevok pri predĺženej rodičovskej dovolenke 210,- Eur a jej bývalý manžel 255,- Eur. Mesačné výdavky tvoria 210,- Eur nájom na bývanie pre MsÚ, 100,- Eur za elektrinu, 100,- Eur za vodu a 15,- Eur za službu Digi. Určite je náročné postarať sa o 10 detí, ale stará matka sa dokáže o deti postarať, nakoľko najstaršie sú jej nápomocné. Maloleté deti okrem W. odmietajú ísť k otcovi, nakoľko majú zlé spomienky na spolužitie rodičov. Proti otcovi detí je vedené trestné konanie pre zločin vydierania, pričom obeťou bola matka maloletých detí. Otec maloletých žije spolu so svojou matkou v nájomnom byte s nižším štandardom, pracuje na dohodu, na výchovu detí neprispieva. Na základe toho procesný opatrovník navrhol rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť a odvolanie otca zamietnuť.

11. K vyjadreniu ÚPSVaR pripojil kópiu charakteristiky žiaka W. P. z Cirkevnej základnej školy v S. G. zo dňa 14.2.2017, z ktorého vyplýva, že v prvom polroku školského roka 2016/2017 dostal nedostatočné hodnotenie zo šiestich predmetov, zo správania dostal hodnotenie menej uspokojivé, nakoľko nemal pravidelnú školskú dochádzku, do konca polroka mal zaevidovaných 43 ospravedlnených a 71 neospravedlnených vyučovacích hodín, do školy chodí nepripravený, z niektorých predmetov nemá ani zošit. Škola skonštatovala, že rodičia neprejavujú záujem o jeho výchovu, nemajú záujem ani o spoluprácu so školou.

12. K podaniu procesný opatrovník pripojil tiež úradný záznam zo dňa 19.2.2018 o tom, že na oddelenie sa dostavil B. H., pričom vyjadril svoju nespokojnosť so súdnym pojednávaním dňa 15.2.2018, nakoľko podľa neho opatrovník zmanipuloval pojednávania v prospech starej matky. Na základe šetrenia zo

strany opatrovníka bolo odporúčané dočasne zveriť všetky deti do starostlivosti starej matky. Keď si otec vybaví rodné listy detí, kde bude zapísaný ako otec, preukáže byvanie a schopnosť sa o deti postarať, úrad bude mať snahu ho podporiť vo zverení detí do jeho osobnej starostlivosti. Vzhľadom na to, že dcéry pána H. odmietajú, bola mu navrhnutá spolupráca s psychologičkou, čo odmietol, bol veľmi agresívny, obviňoval pracovníčku zo zaujatosti, že podporuje starú matku, nebol ochotný komunikovať, pričom svoju agresivitu stupňoval. Neuvedomuje si, že svoju nenávisť voči starej matke rieši na úkor syna.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP, po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP v spojení s § 62 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku - ďalej CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po oboznámení sa v vecou a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že rozsudok je dôvodné v napadnutej časti potvrdiť (§ 387 CSP).

14. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť správnosť záverov súdu prvej inštancie v napadnutej časti úpravy práv a povinností k mal. deťom, a to bez ohľadu na rozsah a dôvody podaného odvolania.

15. Ust. § 67 CMP zakotvuje, že na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

16. Citované ustanovenie limituje odvolací súd pri prihliadaní na vady konania. Odvolací súd k vadám konania môže prihliadnuť len vtedy, ak majú za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, teda ak ich existencia je v príčinnej súvislosti s nesprávnosťou rozhodnutia vo veci samej. V opačnom prípade odvolací súd na vady konania prihliadať nemôže.

17. Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci. Podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

18. Podľa § 94 ods. 1 ZoR ak nedošlo k určeniu otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov, môže dieťa, matka alebo muž, ktorý tvrdí, že je otcom, navrhnúť, aby otcovstvo určil súd. Podľa ods. 2 za otca sa považuje muž, ktorý s matkou dieťaťa súložil v čase, od ktorého neprešlo do narodenia dieťaťa menej ako stoosemdesiat a viac ako tristo dní, ak jeho otcovstvo nevyklučujú závažné okolnosti.

19. Konanie vo veciach určenia rodičovstva je upravené v § 104 a nasl. CMP, pričom podľa § 105 CMP konaniami vo veciach určenia rodičovstva sú konanie a) o určenie materstva, b) o určenie otcovstva, c) o zapretie otcovstva, d) o prípustnosti podania návrhu na zapretie dieťaťom. Podľa § 106 CMP na konanie je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má dieťa bydlisko. V zmysle § 107 CMP konanie sa začína len na návrh. Podľa § 108 ods. 2 CMP účastníkom konania o určenie otcovstva je navrhovateľ podľa predpisov rodinného práva, dieťa, matka a muž, ktorého otcovstvo má byť určené.

20. Podľa § 110 CMP s konaním o určenie otcovstva je spojené konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletého.

21. V zmysle § 28 ods. 1, 2, 3 ZoR súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne

úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

22. Podľa ust. § 45 ods. 1, 2, 3, 4, 7, 8 a 9 ZoR v účinnom znení, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa... Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady... V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa... Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

23. Podľa § 62 ods. 1 až 5 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

24. V zmysle § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

25. Podľa § 77 ods. 1 ZoR právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

26. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetné konanie začaté na návrh otca maloletých bolo konaním o určenie otcovstva v zmysle ust. § 104 a nasl. CMP, pričom s týmto konaním je zo zákona ex lege v zmysle § 110 CMP spojené konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletého priamo zákon, teda s konaním o určenie otcovstva zákon spája konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, nie však už priamo konanie o náhradnej osobnej starostlivosti. Preto ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu považuje za potrebné, aby zároveň s konaním o určenie otcovstva rozhodol aj o náhradnej osobnej starostlivosti k týmto maloletým deťom, je potrebné, aby súd z úradnej povinnosti začal takéto konanie aj bez návrhu vydaním uznesenia v zmysle § 23 ods. 2 CMP. V danom prípade súd prvej inštancie takto nepostupoval. Uznesenie o začatí konania o náhradnej osobnej starostlivosti nevydal, čím sa dopustil procesnej vady.

27. Na druhej strane ale súd prvej inštancie celé konanie uskutočnil za účasti starej matky maloletých detí I. P., ktorej doručoval písomnosti, predvolával ju na pojednávanie, vo veci ju vypočul a to aj k otázkam náhradnej osobnej starostlivosti a napokon jej bol doručený aj predmetný rozsudok, voči ktorému odvolanie nepodala. Procesné práva starej matky maloletých detí ako účastníčky tak boli postupom súdu prvej inštancie zachované.

28. V zmysle cit. ust. § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd len za podmienky, že mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, čo znamená, že existujúce procesné vady by museli byť v príčinnej súvislosti s nesprávnosťou prvoinštančného rozhodnutia, inak sa na ne neprihliada. Odvolací súd je toho názoru, že v danom prípade predmetná procesná vada, ktorej sa dopustil súd prvej inštancie, nemala za následok nesprávne súdne rozhodnutie, absentuje uvedená príčinná súvislosť a preto odvolací súd na danú procesnú vadu neprihliadal a pristúpil k meritórnemu preskúmaniu veci.

29. V odvolaní otca napadnutej časti o zverení maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke a v závislých výrokov o rozsahu starostlivosti starej matky o deti a výške výživného otca na deti, sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že boli nielen splnené všetky zákonné podmienky na zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ale aj že takéto rozhodnutie je plne v súlade so záujmami všetkých maloletých detí. Opačný postup, kedy by súd za daných okolností deti zveril do starostlivosti otca, by záujmom žiadneho z maloletých detí neslúžil. Za rozhodujúce zhodne s prvoinštančným odvolací súd pritom považoval tú skutočnosť, že podľa preukázaného v aktuálnom čase otec nie je schopný sa o deti riadne postarať, keďže nemá zabezpečené vlastné stabilné bývanie, prebieha jeho trestne stíhanie, v ktorom mu reálne hrozí trest odňatia slobody, deti (s výnimkou W.) na základe predchádzajúcich skúseností nemajú záujem žiť s otcom, naopak prejavili vôľu žiť u starej matky P.. Navyiac stará matka sa o všetky maloleté deti plne osobne stará od smrti ich matky. Ako bolo zistené, má vytvorené primerané podmienky na starostlivosť o deti, deťom poskytuje riadnu opateru a napriek sledovaniu domácnosti zo strany procesného opatrovníka detí, žiadne závažné nedostatky v jej starostlivosti o deti neboli zistené. Vzhľadom na aktuálne možnosti otca a počet jeho vyživovacích povinností súd prvej inštancie tiež správne ustálil výživné v sume minimálnej výšky výživného podľa aplikovaného § 62 ods. 3 ZoR, voči ktorej časti rozhodnutia otec v odvolaní ani žiadne námietky nevzniesol.

30. S poukazom na vyššie uvedené potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výrokov II. a III., ktorými boli všetky maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke I. P., vymedzený rozsah povinností starej matky k deťom a uložená povinnosť otcovi platiť výživné na deti, ako vo výrokov vecne správny, s použitím ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

31. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté v zmysle § 52 a § 58 CMP s použitím § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pričom žiaden z účastníkov ani návrh na náhradu trov konania v zmysle § 57 CMP nepodal.

32. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).